
Ministerstwo Gospodarki

DEPARTAMENT ANALIZ I PROGNOZ

Warszawa, 6 czerwca 2011 r.

Misją Ministerstwa Gospodarki jest stworzenie najlepszych w Europie warunków prowadzenia działalności gospodarczej

Informacja na temat nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw w I kwartale 2011 roku

Nakłady brutto na środki trwałe wzrosły w I kwartale o 6,0%. Po raz pierwszy od dwóch lat dynamika nakładów była wyższa od dynamiki PKB.

Nakłady inwestycyjne podmiotów gospodarczych wzrosły o 2,6%, a więc wolniej od inwestycji zrealizowanych w gospodarce.

Wolniejsze tempo wzrostu inwestycji przedsiębiorstw od tempa wzrostu nakładów brutto na środki trwałe świadczy o relatywnie wysokim tempie wzrostu inwestycji realizowanych poza sektorem przedsiębiorstw. Są to głównie inwestycje infrastrukturalne realizowane z udziałem środków Unii Europejskiej.

Mimo zwiększenia inwestycji, zarówno w skali kraju, jak i realizowanych przez podmioty gospodarcze – poziom nakładów kształtował się w I kwartale 2011 poniżej nakładów poniesionych przed dwoma laty (w I kwartale 2009 roku). Nakłady brutto na środki trwałe były niższe o około 6%, a inwestycje przedsiębiorstw aż o około 18%.

Od kilku kwartałów spadkowi lub niewielkiemu wzrostowi nakładów inwestycyjnych towarzyszy dynamiczny wzrost produkcji. Zdolności wytwórcze przedsiębiorstw wykorzystywane są w coraz wyższym stopniu. Warunkiem zwiększenia produkcji w najbliższych kwartałach będzie zatem zwiększenie zdolności wytwórczych, co wymaga dodatkowych inwestycji. Wyżej wymienione okoliczności, w połączeniu z wysokim wzrostem PKB w I kwartale 2011 roku, poprawiającą się koniunkturą oraz dużymi potencjalnymi możliwościami przedsiębiorców w zakresie samofinansowania inwestycji pozwalają przewidywać, iż w **najbliższych kwartałach nastąpi ożywienie inwestycyjne.**

1. PKB i nakłady brutto na środki trwałe

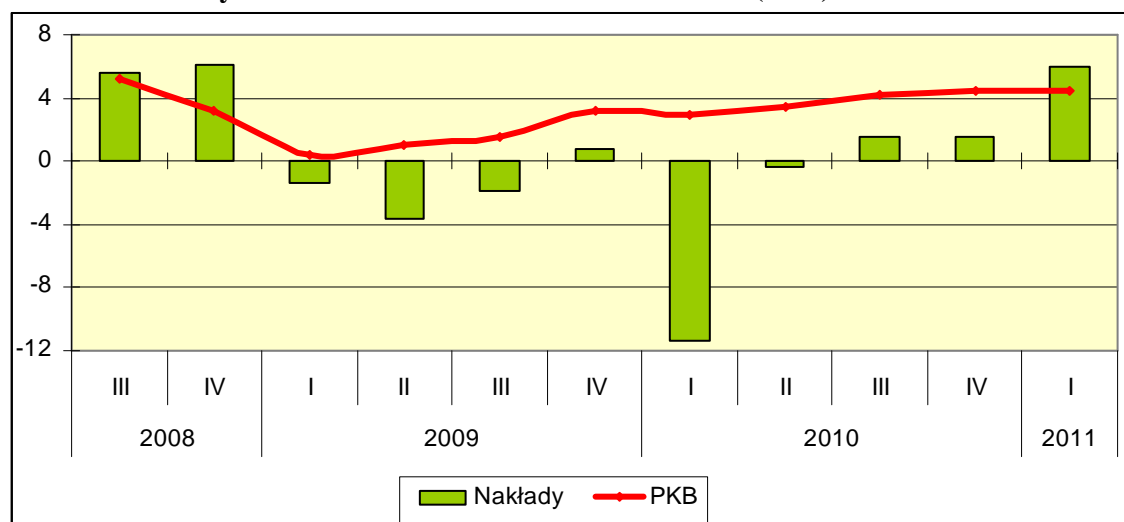
W kolejnych kwartałach roku 2007 oraz I półrocza 2008 roku notowano dynamiczny wzrost nakładów brutto na środki trwałe. Tempo wzrostu przekraczało 15% i było ok. trzykrotnie wyższe od tempa wzrostu PKB.

W III kwartale 2008 gospodarka polska zaczęła odczuwać negatywne skutki globalnego kryzysu ekonomicznego, co uwidocznili się początkowo w znaczącym spowolnieniu działalności inwestycyjnej. Tempo wzrostu nakładów w drugim półroczu 2008 roku spadło do ok. 6%. W kolejnych kwartałach, aż do II kwartału 2010 roku (z wyjątkiem IV kwartału 2009 roku) notowano bezwzględne spadki nakładów. Szczególnie głęboki spadek (ponad 10%)

nastąpił w I kwartale 2010 roku. Poczynając od III kwartału 2010 roku nakłady inwestycyjne wzrastają.

Znaczące zmniejszenie tempa wzrostu PKB nastąpiło w I kwartale 2009 roku, a więc w pół roku po wyhamowaniu tempa wzrostu nakładów. Natomiast już w IV kwartale 2009 roku obserwowano przyspieszenie tempa wzrostu PKB. W kolejnych ośmiu kwartałach lat 2009 i 2010 tempo wzrostu PKB było wyższe od tempa wzrostu nakładów inwestycyjnych.

Kwartalne zmiany PKB i nakładów brutto na środki trwałe (w %)

W I kwartale 2011 roku nakłady inwestycyjne wzrosły o 6,0% i po raz pierwszy od dwóch lat ich tempo wzrostu było szybsze od tempa wzrostu PKB (4,4%).

Relatywnie szybki wzrost nakładów jest jednak rezultatem niskiej bazy (w I kwartale 2010 roku nakłady spadły o 11,4%). Nakłady poniesione w I kwartale 2011 roku są o 6,1% niższe niż w I kwartale 2009 roku i o 7,4% niższe niż w I kwartale 2008 roku.

2. Nakłady inwestycyjne podmiotów gospodarczych¹

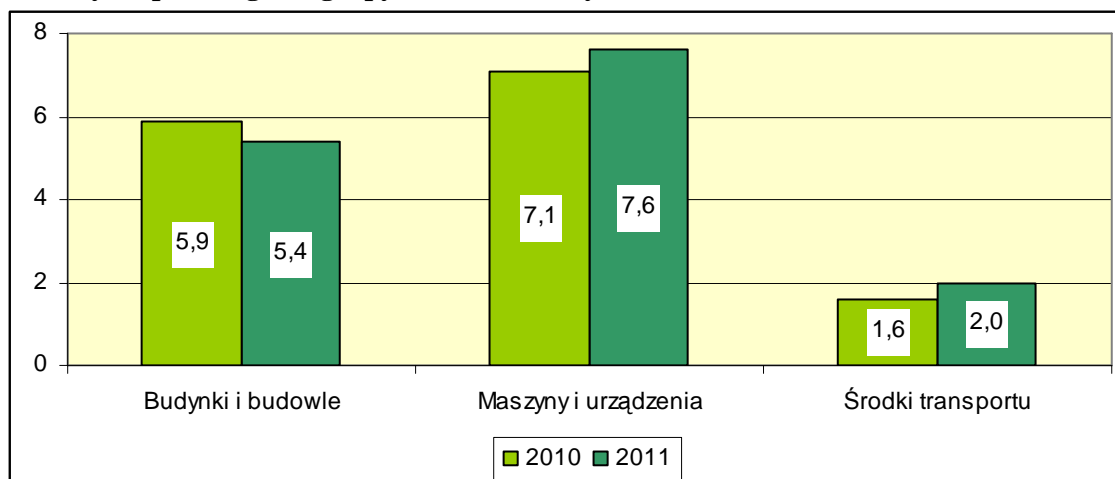
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw w I kwartale 2011 roku wyniosły 15,2 mld zł i były wyższe o 2,6% (w cenach stałych) od poniesionych rok wcześniej. Mając na względzie ok. 20% spadek w I kwartale 2010 roku trudno mówić o przełamaniu inwestycyjnego impasu, bowiem w porównaniu z rokiem 2009 nakłady były niższe o ok. 18%. Z drugiej strony wzrost inwestycji wskazuje na zmianę zachowań przedsiębiorców i dobrze rokuje na przyszłość.

W I kwartale 2011 r. wzrost inwestycji wynikał z większych nakładów na maszyny i urządzenia o ponad 7% oraz na środki transportu o ponad 27% podczas gdy wciąż spadały wydatki na budynki i budowle o prawie 10%. W 2010 roku mieliśmy do czynienia ze spadkami we wszystkich kategoriach nakładów. W rezultacie w 2011 roku w strukturze technicznej nakładów² dominowały nakłady na maszyny i urządzenia z udziałem 49,7% (48,1% przed rokiem) oraz na budynki i budowle 35,2% (39,8% przed rokiem). Nakłady na środki transportu stanowiły 13,4% wobec 10,9% przed rokiem.

¹ Dotyczy podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

² W dalszej części opracowania wskaźniki struktury i dynamiki liczone są z cen bieżących.

Nakłady na poszczególne grupy środków trwałych w I kwartale 2010 i 2011 roku (mld zł)

Poniesione w I kwartale 2011 roku nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw (15,2 mld zł) były wyższe o 2,9% (w cenach bieżących) od poniesionych rok wcześniej.

Nakłady inwestycyjne i ich zmiany w sekcjach gospodarki w I kwartale 2010 i 2011 roku (ceny bieżące w %)

	Nakłady inwestycyjne		Zmiana
	mln zł		%
	2010	2011	
Ogółem	14 798	15 229	102,9
Przemysł	8 677	9 077	104,6
Górnictwo i wydobywanie	956	903	94,5
Przetwórstwo przemysłowe	4 925	5 252	106,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	1 788	2 439	136,4
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja	1 008	483	47,9
Budownictwo	375	521	139,0
Handel, naprawa pojazdów samochodowych	2 209	1 549	70,1
Transport i gospodarka magazynowa	937	1 401	149,5

W czterech spośród siedmiu badanych sekcji gospodarki odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych. W transporcie i gospodarce magazynowej inwestycje wzrosły o prawie 50%, a w budownictwie oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę o ponad 35%. W przemyśle przetwórczym nakłady inwestycyjne zwiększyły się o 6,6%. Głęboki spadek nakładów miał miejsce w dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami (o ponad 50%) oraz w handlu i naprawach (prawie o 30%).

Spośród 22 badanych działów przemysłu przetwórczego wzrost nakładów inwestycyjnych odnotowano w osiemnastu. W największym stopniu nakłady wzrosły w: produkcji wyrobów tytoniowych (o ponad 80%), produkcji pozostałego sprzętu transportowego oraz produkcji pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o ok. 60%), produkcji wyrobów tekstylnych, produkcji odzieży, produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych oraz produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o ponad 40%). Spadek nakładów nastąpił w produkcji skór i wyrobów skórzanych oraz produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o ok. 60%), produkcji wyrobów z drewna (o prawie 13%) oraz produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o ok. 1%).

3. Potencjalne możliwości samofinansowania inwestycji

Potencjalne możliwości samofinansowania inwestycji w 2011 roku zwiększyły się. Relacja nadwyżki inwestycyjnej do poniesionych nakładów wzrosła z 2,85 do 3,06, ponieważ dynamika nadwyżki inwestycyjnej była znacznie wyższa od dynamiki poniesionych nakładów. W I kwartale 2011 roku nadwyżką inwestycyjną można by sfinansować nakłady ponad trzykrotnie wyższe od faktycznie poniesionych.

W podobnym stopniu co nadwyżka inwestycyjna zwiększyły się środki finansowe będące w posiadaniu przedsiębiorców. Środki wg stanu na koniec marca 2011 pozwoliłyby na sfinansowanie w I kwartale 2011 roku ponad 11-krotnie szerszego zakresu inwestycji.

L. p.	Treść	2010	2011	Dynamika (4 : 3)
		mln zł		%
1	2	3	4	5
1	Wynik netto (3-2)	18 280	21 957	120,1
2	Strata netto	7 399	7 316	98,9
3	Zysk netto	25 679	29 273	114,0
4	Amortyzacja	16 500	17 400	105,5
5	Nadwyżka inwestycyjna (3 + 4)	42 179	46 673	110,7
6	Nakłady inwestycyjne	14 798	15 229	102,9
7	Relacja (5 : 6)	2,85	3,06	x
8	Inwestycje krótkoterminowe	155 429	172 386	110,9
9	Relacja (8 : 6))	10,50	11,32	x

Przedsiębiorcy mają duże możliwości samofinansowania inwestycji. Problemem pozostaje natomiast zwiększenie ich skłonności do inwestowania, na co decydujący wpływ będą miały oczekiwania przedsiębiorców co do kształtowania się koniunktury.